

NIEUWE EN BIJZONDERE SOORTEN

Deze rubriek gaat uitsluitend over nieuwe en bijzondere soorten die nog niet in Coolia zijn beschreven en afgebeeld. Voor de beschrijving en/of gebruikte determinatiekenmerken en voor de illustraties (foto's of tekeningen) is de medewerking van de waarnemers nodig. Bijdragen bestaande uit het nieuwe-soortenformulier, beknopte beschrijving en illustraties kunnen worden ingestuurd aan: Eduard Osieck, email soortenrubriek@ziggo.nl. Plaatsing in Coolia is afhankelijk van de beschikbare ruimte. Toelichting bij de literatuurverwijzingen: de titelbeschrijvingen van de gebruikte literatuur (artikelen, zo mogelijk voorzien van een snelkop-peling) kunnen ook onder de betreffende soort in de Verspreidingsatlas worden opgezocht (uiteraard pas zodra de soort aan de atlas is toegevoegd). Publikaties met afbeeldingen zijn met een sterretje (*) gemerkt.

Diplocarpon mespili (Sorauer) B. Sutton
(syn. *Entomosporium maculatum*, *Diplocarpon maculatum*)
Nederlandse naam: Meidoornbladkringenzwam

Groep: Ascomyceten, helotioïd (schijfzwammen en verwanten) (Ahe)
Vindplaats: Op levende meidoornbladeren in een tuin in Nijmegen (23/09/2016)

Kenm: Deze pathogene soort veroorzaakt op bladeren roodbruine vlekken (< 0,2 mm, zie foto) die onder de bladhuide ontstaan. Het gaat om een coelomyceet (waarvan de ongeslachtelijke sporen (conidiën) in een gesloten omhulsel in de waardplant worden gevormd) met hyaliene 4-cellige conidiën (lengte 15–18 µm) voorzien van draadvormige aanhangsels (zie tekening).

Bijz: Dit betreft de anamorf van een schijfzwam, die (als teleomorf) nog niet in ons land is vastgesteld. De infectie komt vooral voor op meidoorn en andere roosachtigen. De infectie veroorzaakt het afsterven van bladeren en kan leiden tot het doodgaan van de waardplant.

Hij staat als uiterst zeldzaam in de Verspreidingsatlas, maar is vermoedelijk minder zeldzaam dan het (zzzz) doet vermoeden.

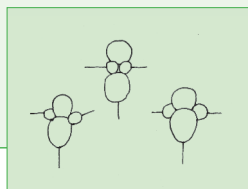
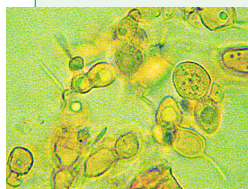
Lit: *Ellis, M.P. & Ellis J.P. 1997. Microfungi on land plants. An identification handbook. Richmond Publishing, Slough.

*Sivanesan, A. & Gibson, I.A.S. 1976.

Diplocarpon maculatum. CIMI Descriptions of Fungi and Bacteria No. 481.

*Sutton, B.C. 1980. The Coelomycetes. Commonwealth Mycological Institute, Kew.

Waarnemer en foto's: Anneke van der Putte
(bevestiging en tekening: Eduard Osieck)

Linksboven: Blad van Rode meidoorn aange-tast door *Diplocarpon mespili*; links: de ty-pische 4-cellige conidiën met draadvormige aanhangsels van *D. mespili*.

Didymium macquariense G. Moreno & S.L. Stephenson

Nederlandse naam: Richelspoorkristalkopje

Groep: Myxomyceten (slijmzwammen) (Myx)

Vindplaats: op bollen van hyacinten in een tuincentrum (Rotterdam, december 2017)

Determinatie: Veel van de bruine hyacintbollen hadden witte stippen net boven de aarde die met een loepje bekeken al snel als myxomyceten waren te herkennen. Microscopisch bleek dat de slijmzwam tot het geslacht *Didymium* moest behoren. Op hyacintbollen zijn eerder *Didymium annulisporum*, *D. bahiense* en *D. difforme* aangetroffen. De ornametatie van de sporen van deze soort is opvallend. Uit onderzoek op de universiteiten van Madrid (SEM foto's) en Arkansas (vergelijking met het type) bleek dat deze myxomyceet *Didymium macquariense* betreft die is beschreven van een vondst uit 1995 van de andere kant van de aardbol.

Beschr: Sporocarpen verspreid of in groepjes, bolvormig of ovoid, 0,5 tot 1 mm hoog, tot 1 mm in diameter, wit, umbilicaat aan de onderzijde, soms plasmodiocarp.

Hypothallus rood. Steel tot 0,5 mm hoog, rood (in het Nederlandse materiaal oranje/geel).

Columella bolvormig, wit. Peridium dun, met weerschijnkleuren, bedekt met witte tot gele kristalsterren, onregelmatig openbrekend.

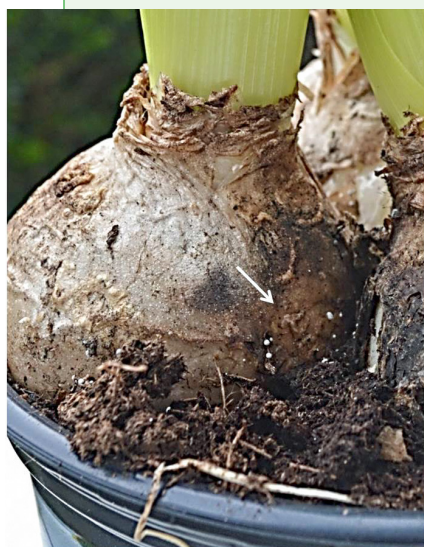
Capillitium hyalien, met donkere verdikkingen en groepjes kristallen. Sporen bolvormig, donker, zwart/bruin, met onregelmatige richels bezet, 13–15 µm in diameter (in het Nederlandse materiaal 12–13 µm). Plasmodium onbekend.

Bijz: Deze soort was tot nu toe alleen bekend van Macquarie Island, een sub-antarctisch eiland dat is gelegen op 1000 km ten zuidoosten van Tasmanië (Australië). De soort werd daar gevonden op bladresten en wortels van de subantarctische 'megaherb' *Stilbocarpa polaris*.

Lit: Stephenson, S.L. & G. Moreno, 2006. A new species of *Didymium* (Myxomycetes) from sub Antarctic Macquarie Island. *Mycological Progress* 5: 255–258.

Waarnemer: Jan Plaisier

(bevestiging en foto's: Hans van Hooff)

Steccherinum straminellum (Bres.) Melo
(syn. *Odontia straminella* Bres. 1902, *Grandinia straminella*)
Nederlandse naam: Kleinsporige witte raspzwam

Groep: Basidiomyceten, corticioïd (korstzwammen) (Bco)

Vondst: op een tak in gemengd bos op kalkrijke leem, Willinks Weust, Winterswijk (Gld, 12/08/2014); (2e) op een essentak in kleibosje, Raaphof bij Bunnik (Utrecht, 23/10/2015)

Kenm: Bleekgele raspzwam met witte rand en witte rhizomorfen (zie inzet foto rechts-onder), korte aculei (stekeltjes tot 0,5 mm lang) en maximale sporenlengthe van 4,5 μm . Sporenmaten: (3)3,5–4,5 $\times$ 2–2,5 μm (2e vondst: 3,5–4 $\times$ 2 μm , ellipsoïd). Afmetingen vruchtlichaam: 8,5 $\times$ 4,5 cm (2e vondst: 1 $\times$ 0,5 cm met rhizomorfen $\geq$ 1 cm).

Bijz: De Witte raspzwam *S. litschaueri* heeft iets langere aculeï en langere sporen. Beide hebben hyfen met gespen en sterk geïncrusteerde, aan de top afgeronde (pseudo-)cystiden (zie inzet linksboven). Het bleekgele hymenium van *S. straminellum* is mogelijk een nuttig kenmerk, omdat andere soorten raspzwammen een wit, roomkleurig, oranje of lichtviolet hymenium hebben. De 2^e vondst ging vergezeld van een andere zeldzaamheid: de wasporia *Ceriporia camaresiana* (zie Coolia 58: 3–4).

Lit: Bernicchia, A. & Gorjón, S.P. 2010. Corticiaceae s.l. Edizione Candusso, Italia.

*Melo, I. 1995. *Steccherinum straminellum* comb. nov. Mycotaxon. 54: 125–127.

Waarnemer en foto: Hermien Wassink (foto inzet cystiden)

(bevestiging: Anneke van der Putte & Nico Dam)

2e vondst: Eduard Osieck (foto vruchtlichaam en inzet rhizomorfen)

